

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicium De Articulis Confessionis Fidei Anno M. D. XXX.
Caesar. M. Augustæ exhibitis, quatenus scilicet à
Catholicis admittendi sint aut reiiciendi**

Hoffmeister, Johann

Coloniæ, 1559

VD16 ZV 17723

De Traditionibus humanis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34289

ARTICVLVS XIII.

liam suam fatiant (si modo tales bestiae sanari possent) muneribus sacris. Iam quoniã Apologia testatur aduersarios summa voluntate cupere conseruare politiam Ecclesiasticam, & gradus in ecclesia factos, etiã humana authoritate, ipsosq; non ignorare bono & utili Consilio à patribus Ecclesiasticam disciplinã hoc modo, vt veteres Canones describunt, constitutã esse: Hęc in quã, quum ita se habeant, hęc receptui Canere possumus. Pia Sinodus dispiciet, & vt arbitror, consultè hic aget, ne vel seuitiẽ Episcoporum, vel temeritati Aduersariorum vllus locus pateat. Nos interim rogemus Dominum messis, vt mittat operarios in messem suam. Currunt etenim multi, quos nemo misit, & prædicant multi, quibus nõ est locutus Dominus. sed hac de re non nihil adijciemus in sequentibus.

DE RITIBVS ECCLE- siasticis *Articulus de cimus quintus.*

DE ritibus Ecclesiasticis docet,
quod ritus illi seruãdi sint, qui

K S sine

ARTICVLVS XV.

traditiones huiusmodi esse necessarias ad salutem, vt sine quibus, salus contingere nemini possit. Hæc nec sacramentis attribuit, nedum traditionibus. Multos enim saluos fieri constat, quibus nunq̄ Ecclesiæ traditiones notæ fuerunt. Et harum magna vbique est differentia, magna mutatio: nec de his iam per multa secula vllum schisma fuit, nisi quod ab illis excitatū est, qui tanquàm impias, traditiones calumniati sunt. Iam quod identidē obijciunt ex Mattheo illud: frustra me colunt mandatis hominum: mirum est quare Aduersarij locum hunc Euangelij non diligentius excutiūt, nec vllum discrimen faciunt inter traditiones illas adiaphoras, & traditiones merè impias, qualis certè illa fuit de negligendis parentibus. Nam ipsi Aduersarij, opinor, fatebuntur nobiscum traditionē pharisæorum de lotionem manuum, non fuisse impiam, nisi quod superstitio quædam accesserat. At obijciunt, & nostras traditiones propter admixtas superstitiones esse impias: vt quid ergo, saluis traditionibus, non fecerunt impetum, aut si maui, impressionem in superstitiones? Certè in hoc conducti fuerunt, non vt spoliaret Ecclesiæ

ARTICVLVS XV.

clesiam bono tranquillitatis, sed vt potius repurgarent ipsam ab omni specie iniquitatis. Maximè enī placet quòd Melanchtō alibi scribit de huiusmodi cæremonijs & traditionibus: vidit enim quantum etiam à suis hac in re peccatum sit. Non probo, In Cap. Rom. 14° inquit, petulantiam illorum, qui sine probabili causa vbique violant (ritus & traditiones s.) seu studio nouitatis, seu quadã contumacia: In his enim non solum pietas, sed etiam humanitas iure desyderari potest. Quid est inhumanius, quàm aspernari publicos mōres, præsertim si videãtur disciplinæ causa instituti? Et in iisdẽ cōmentarijs: Sæpè iã videmus, inquit, eos qui cum veteribus ritibus belligerãtur, tamẽ natura vinci, vt aut veteres mores restituant, aut nouas ordinationes faciant, quarũ non nullæ sic satis agrestes ac barbaricæ sunt. Hactenus ille in cap. 14. Romano. In epistolã verò ad Colossen. vbi etiã hoc negotiũ hõ omnino malè tractat, ait, Hoc tempore prodest diligẽter de retinẽdis veteribus legib⁹ disputare, cõtã multi sint, q̄ earũ auctoritatẽ stultis ac seditiosis sermonibus labefaciunt. Et ibidẽ, Maximè optarim hoc tempore publicas cæremonias in tẽplis retine-

ARTICVLVS XV.

ti, quatenus sine peccato retineri possunt.
 Nulla enim res magis offendit imperitam
 multitudinem, quã illa in templis nouitas.
 Hactenus Philip. audiui⁹. Subscribit hu
 ic Oecolampadius in Epistola quadam ad
 Erasmus Ritterium, Optarim quidem, si
 Ecclesijs omnibus integrum foret, Cære-
 monijs ijsdẽ cunctos vti. Hęc ille, cui ego D.
 Basiliũ subijciã, Ecclesiæ vices deplorãtẽ:
 Contempta sunt, inquit, Patrũ dogmata,
 Apostolicę traditiones annihilatę sunt, no
 uorum hominum inuenta in Ecclesijs reg-
 nant, &c. Hęc itaq; cũ sic se habeant, quẽ
 admodum Aduersarij ipsi fatentur, qua ra
 tione sic tumultuatum est? Quis eius rei
 author? Profectò priora Aduersariorum
 scripta, quod, velint, nolint, agnoscere co-
 guntur. An nõ apud illos legimus: Huma-
 nę constitutiones, nihil aliud sunt nisi a-
 nimarum capistra, conscientiarum Carni-
 ficinæ. Itẽ, peccatũ est, quicquid Deus, nec
 verbo, nec factò docuit. Sed desino hęc se-
 ditiosa resuscitare. Piacet nobis in Aduer-
 sarijs mutata sententia, isti nimirum cępe-
 runt sapere: vtinam non seriũs quàm oportuit.
 An nõ pulcherrimas habuit Baptis⁹
 noster Cæremonias? Sed de hijs in superiori-
 bus.

Epi. 61.

An. Knop.

Zuing.

ARTICVLVS XV.

bus. Certè non est piarum mentium, vt re-
 etè Capito ait: Maiorum placitis temerè re-
 luctari. Nec displicet quod idem in eadem
 responsione scribit, A constitutionibus
 quidem omnibus, quatenus aut conscien-
 tiam obligant, aut pro cultu habentur, libe-
 rati sumus: Nolumus tamè omnia sursum,
 deorsum miscere, & ornamenta Ciuilis vi-
 tæ prorsus tollere. Sed post veram fidei do-
 ctrinã quæ honesta sunt, & quæ sine cõtu-
 melia Dei publicè comprobantur, studio
 amplectimur. Et idè eodè in libello, noua-
 re quidè & cõuellere bene constitutas res,
 valde execrandũ: at collapsa in meliorè for-
 mam sedatè verecundeq; restituere, laude
 omni dignissimũ est &c. Et haftenº quidè
 ille piè ac prudèter. Faciliùs liquidè, bene
 instituta dissoluuntur, sicut Nazianzenus
 alibi loquitur, quàm dissoluta restituãtur.
 Ex his itaq; consequitur, diligenter exami-
 nandũ ac ponderandũ, quæ nã traditiones
 in Ecclesia Catholica, vel cum peccato ser-
 uãtur, vel sine peccato seruari nõ possunt.
 quo igit vtemur iudice? Quo arbitro? Quis
 nobis hanc litè dirimet? Aduersarij multas
 traditiones & Cæremonias Ecclesiæ inse-
 crati sunt, & tãquã impias, cõuellere ac por-
 rò

ARTICVLVS XV.

to abrogare non dubitarunt. Tales autem
tanquam pias & ad decorem Ecclesie ac-
commodatis. haftenus nostri obseruarunt:
Quin & inter aduersarios de Cæremonijs,
q̄ scilicet retinēdæ sunt vel reijciēdæ, peni-
t^o nō cōuēit. Quæ de Cæremonijs Baptismi
& Cœnæ dominicæ scripserūt, ei^o rei tibi fi-
dē faciēt proculdubio. Nos igitur tutamur
nostra, illi reijciunt: & tamen apud vtrosq;
conuenit, nihil impij in Ecclesia retinen-
dum, quocunq; tandem prætextu in eam
venerit. Ego nolim me hic interponere iu-
dicem. Audiamus itaq; qua nota Aduersa-
rij discernant humana traditiones pias, ab
impijs. Quæcunq; ad externam vitam de-
ceter, & cum commodo proximorum de-
gendam ab hominibus constituuntur, nō
humanæ traditiones sunt, sed diuinæ, di-
manantes scilicet ex lege dilectionis, man-
datorum Dei capite. Humanæ autem leges
ideo dicuntur, quod per homines eduntur,
non autem quod ab hominibus natæ sint.
Quare hortatur Petrus vt propter Dominū
illis pareamus. illa vero tantum hominum
commenta sunt, quæ nullam bonam frugē
adferant proximis, sed ad gratificandū po-
tius Deo sunt constitutæ. Hæc ex sentētia

Buceri

ARTICVLVS XV.

Buceri in cap. Math. 15. quæ opinor Catho-
 licis non displicere, nisi quòd addit eas tra-
 ditiones esse impias, quibus putamus nos
 gratificare Deo. Certè Deo non potest nõ
 esse gratum, quod in hoc instituitur, vt om-
 nia in Ecclesia decenter & ordine suo per-
 agantur. Gratum est Deo haud dubiè, si su-
 perioribus nostris in hoc paream⁹ quod ad
 decorè Ecclesiæ pertinet: etsi propter Do-
 minum illis patère debemus, vtique obser-
 uatione illarum Deo gratum facimus, qui
 etiam nobis ob hoc, quod in lege pollici-
 tus, nobis benefaciet. Verùm non est mirũ
 quòd illi negant nos traditionibus & cære-
 monijs Deo gratum facere, qui non dubi-
 tant asserere, omnia piorũ bona opera pec-
 cata esse, qua de re suo loco. Quòd verò
 Bucerus præmissis annectit exempla im-
 piarum traditionum, delectum ciborum,
 dierum, locorum, personarum, &c. suo lo-
 co examinemus fideliter. Accipimus &
 hoc à Bucero quod alibi scribit, Nihil esse *In Marcã*
 damnandum, quod vlla ratione bonum es *c. 26.*
 se queat. Hoc si obseruatum fuisset ab Ad-
 uersarijs, res Ecclesiæ iam melius haberèt.
 Cæterùm nos fatemur ingenuè, magnum
 certè esse numerum cæremoniarũ, & hu-

ARTICVLVS XV.

manarum traditionum in Ecclesia, quæ vel immutari vel porro aboleri queant. Sed sicut nō est cuiusuis ponere leges, ita nec decet vnumquemq; pro sua libidine illa deponere, figere vel refigere. Ad piã Synodũ pertinet hoc negotiũ sic repurgare, vt abolita omni superstitione, Deus verè in spiritu & veritate colatur. Ego nolim vel superstitioni vel impietati patrocinari. Oĩa suo loco & tempore ponantur. Summa est (vt Bucerus rectè scribit) quicquid homo statuerit, quod quomodocunq; ad vsum proximorũ faciat, eoq; ex præcepto dilectionis deriuatum sit, vt sunt leges ciuiles, statuta œconomica, cærimoniolę ac rit⁹ quibus ad verbum Dei commodius docendũ, & audiendum, tum prædicandum, deniq; ad cœnam atque baptismum Christiani videntur, ac quicquid omnino ad vitam istã commodius atque decentius degendam, momentum aliquod habuerit, id nequaquam traditio humana, sed diuina, licet per homines administrata, æstimãda est. Hęc ille. Et vetustissim⁹ ille Tertullianus ait, Nullo titulo damnare licet, quæ profunt omnino, &c. Nec abhorret ab his Diui Augustini consilium, quod Ianuario suo dedit.

Lib. 2, cap.
38,

ARTICVLVS XV.

dit. Quæ non sunt contra bonos mores, inquit, nec contra fidem, & habent aliquid ad exhortationem vitæ melioris, vbicunque institui videmus, vel instituta cognoscimus, non solum non improbemus, sed etiam laudando & imitando sectemur. In hoc ergo totius rei cardo vertitur, nostræ veteresne, an aduersariorum traditiones ex lege dilectionis manauerint: nam neutra pars suas calumniari patitur. Quod si nostræ bonæ, quare reiecerunt eas? Si illorū bonæ, cur toties immutarunt? Cur in his ipsis inter se non cōueniunt? Habent enim non solum dissimiles, sed & porrò contrarias & pugnantes: hoc quod alibi in Germanico libello cōt. Lutheri Articulos sufficienter demonstraui. Adde quod nō ita dudum multas cæremonias ad cotuos relegarunt, quæ iā quasi postliminio ab ipsis reuocantur ac restituntur. Quid quod eas nō restitunt, quas tamen à nobis piè & merito obseruari, editis libris testantur? Sed quoniam de cæremonijs & ritibus etiam in superioribus non nihil diximus, & in consequentibus etiam eius generis alia dicenda restant, his dictis finem faciemus. Exulet philautia,

L 2

quæ

ARTICVLVS XV.

quærat^r Deigl^oria & Ecclesiæ decor, & propter dissimiles ritus concordia non impeditur.

DE MAGISTRATV Articulus XVI.

DE rebus ciuilib⁹ docet, quod legitimæ ordinationes ciuiles sint bona opera Dei, quod Christianis liceat gerere Magistrat⁹, exercere iudicia, iudicare res ex imperatorijs, & alijs præsentibus legib⁹, supplicia iure cõstituere, iure bellare, militare, lege contrahere, tenere proprium, iusiurandum postulantibus Magistratibus dare, ducere vxorem, nubere.

Damnant Anabaptistas, qui interdiciunt hæc ciuilia officia Christianis. Damnant & illos, qui Euan-
gelicam perfectionem non collocant in timore Dei & fide, sed in de-
seren-